

Х.В. Горбова,

студентка гр. ЕФІ-44.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. М.К. Колісник

СТАН МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЇЇ ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

Машинобудування є великою комплексною галуззю обробної промисловості України. У ній зайнята понад третина промислового персоналу.

До його складу входять усі основні галузі машинобудування. Провідне місце посідають приладобудування, тракторне і сільсько-господарське машинобудування, де зайнято близько п'ятої частини тих, хто працює в машинобудуванні.

Характерною особливістю галузі є розширення випуску виробів, що раніше доставлялися з-за кордону, підвищення якості деяких видів продукції.

Машинобудування у промисловості Львівської області за обсягами реалізованої продукції (робіт, послуг) займає третю позицію після харчової промисловості та перероблення сільськогосподарських продуктів.

Безпосереднє сусідство Львівщини з Європейським Союзом привертає до області все більшу увагу інвесторів. Станом на початок 2008 р. обсяг прямих іноземних інвестицій, вкладених в економіку області, становив 841,4 млн. дол. США. Це майже 2,9 % усіх іноземних інвестицій, залучених в Україну.

На 1 січня 2008 р. найбільш інвестованою є фінансова діяльність – 276,8 млн. дол. (32,9 %), машинобудування – 125,7 млн. дол. (14,9 %), операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям – 71,3 млн. дол. (8,5 %), виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – 47,9 млн. дол. (5,7 %), торгівля автомобілями та мотоциклами, їхнє технічне обслуговування та ремонт – 38,7 млн. дол. (4,6 %), оптова торгівля і посередництво в оптовій торгівлі – 36,3 млн. дол. (4,3 %), текстильне виробництво, виробництво одягу, хутра та виробів з хутра, виробництво шкіри, виробів зі шкіри – 33,7 млн. дол. (4 %), сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги – 31,8 млн. дол. (3,8 %), оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів – 31,5 млн. дол. (3,7 %).

Обсяги реалізованої продукції машинобудівної галузі (робіт, послуг) за 2001–2007 роки

	2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	млн. грн.	у % до підсумку	млн. грн.	у % до підсумку	млн. грн.	у % до підсумку	млн. грн.	у % до підсумку	млн. грн.	у % до підсумку	млн. грн.	у % до підсумку	млн. грн.	у % до підсумку
Машинобудування	21523,1	10,2	24492,2	10,7	35133,1	12,2	53569,3	13,4	59668,1	12,7	68730,6	12,5	98339,9	13,7
виробництво машин та устаткування	10222,6	4,8	10292,2	4,5	13070,7	4,5	16888,5	4,3	20762,3	4,4	22423,2	4,1	30100,4	4,2
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	5647,9	2,7	6189,7	2,7	8352,2	2,9	16437,2	4,1	13630,5	2,9	15510,3	2,8	21216,5	3,0
виробництво транспортних засобів та устаткування	5652,6	2,7	8010,3	3,5	13710,2	4,8	20143,6	5,0	25375,3	5,4	30797,1	5,6	47023,0	6,5

Галузь машинобудування є лідером серед основних видів промислової діяльності за кількістю підприємств. У машинобудівній галузі сьогодні працює близько 600 підприємств, або 17 % від загальної кількості промислових підприємств [1].

У Львівській області вироблялося до 97 % всіх українських автобусів, 100 % автотранспортувачів і мопедів, 65 % автомобільних кранів, 100 % підвісних конвеєрів.

У галузі машинобудування Львівської області виділено чотири підпріоритети:

- виробництво пасажирського транспорту. Основним підприємством є ВАТ “Львівський автобусний завод”, проектна потужність якого – 9000 автобусів на рік;

- виробництво сільськогосподарської техніки, яка передбачає виробництво міні-тракторів та оприскувачів з великою кількістю універсальних пристосувань для компактних фермерських господарств. Лідерами тут є ВАТ “Львівсільмаш”, ВАТ “Агромашпроект”;

- виробництво вантажнопідіймальної техніки. Лідер виробництва – безперечно ВАТ “Львівський завод Автотранспортувач” – 20000 автотранспортувачів на рік. Крім автотранспортувачів, до цієї галузі можна зарахувати ВАТ «Дрогобицький автокрановий завод», ВАТ «Автотранспормаш»;

- виробництво нафтогазопромислового обладнання та бурового інструменту. Лідер галузі – ВАТ “Дрогобицький долотний завод”. Серед підприємств цієї підгалузі варто також відзначити ВАТ “Дрогобицький машинобудівний завод”, ВАТ “Бориславський

експериментальний ливарно-механічний завод”, ВАТ “Стрийський завод “Металіст” [2].

Проте сьогодні постає проблема у машинобудівному комплексі, адже саме тенденції у цьому секторі визначають рівень економічного розвитку. Виробничі потужності в машинобудівному комплексі використовуються в середньому на 30–40 %. Морально застарілими є практично 100 % основних фондів машинобудівних підприємств регіону, фізично застарілими – до 65 % основних фондів. Лише близько 1 % від загального обсягу продукції машинобудівного комплексу регіону відповідає вимогам світового ринку.

Стратегії машинобудівних підприємств зорієнтовані на технологічне переозброєння, а на другому плані залишається інноваційна культура.

В останні роки інноваційну ситуацію у промисловості Львівської області визначають три галузі – харчова промисловість, машинобудування й металургійне виробництво, які охоплюють більшу частину інноваційних промислових підприємств і, як правило, мають максимальний рівень інноваційної активності: 23,4 %, 22,5 % та 21,7 % [3].

Найбільший обсяг інноваційної продукції у Львівській області реалізовано підприємствами машинобудування – на 499,3 млн. грн., або 46,9 % від загального обсягу реалізованої інноваційної продукції.

Подальший динамічний розвиток машинобудівної галузі передбачає удосконалення наявної та створення якісно нової наукомісткої машинобудівної продукції, технологій виробництва і методів його організації, що безпосередньо пов’язано з інтенсифікацією інноваційної діяльності.

1. www.ukrstat.gov.ua. 2. Чайковська К.В. Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності машинобудівних підприємств України // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 10. – С.200. 3. Білоус Н., Андрійчук О. Оцінювання інтелектуального капіталу та інноваційної культури машинобудівної галузі Львівської області // Економіст. – 2008. – № 6. – С.42.